

CIRKUS CIRKÖR

"Förändra världen med nycirkus"

HÅLLBARHETS- ARBETE 2016

SOCIALT OCH MILJÖMÄSSIGT ANSVARSTAGANDE

FOTO: HÅKAN LARSSON

Innehåll

3	FÖRORD – VD ANDERS FRENBERG
5	UN GLOBAL COMPACT
6	OM CIRKUS CIRKÖR
6	Cirkörhuset
6	Vår syn på samhälle och miljö
7	CIRKUS SOM SOCIAL INKLUDERING
7	Cirkus i skolan och på fritiden
8	Projekt
9	Fortbildning
10	GYMNASIET NYCIRKUSUTBILDNING
10	Om nycirkusprogrammet
10	Klassprojekt och samarbeten
12	KONSTNÄRLIG VERKSAMHET
12	Föreställning – Limits
13	Föreställning – Underart
13	Föreställning – Satyagraha
13	Utställning – Knitting Peace
14	Samarbete med Västmanlands teater
14	Residens i Cirkör LAB
15	CIRKÖRS EVENTVERKSAMHET
15	Samarbetsprojekt
15	Hållbarhet på eventavdelningen
16	MILJÖARBETE PÅ CIRKÖR
16	Resor
17	El/energieffektivisering
17	Minimerad förbrukning/återanvändning och återvinning
17	Profilmaterial/merchandise
18	Kontorsmaterial/datorer/kopieringsmaskiner
18	Transporter
18	Livsmedel
18	Övrigt
19	PERSONAL; AVTAL, POLICYER, HÄLSA & UTVECKLING
19	Cirkörs personalvårdande arbete
19	Arbetsmiljö
19	Samverkansgrupp
19	Medarbetarenkät
19	Krisplan
20	Kollektivavtal
20	Inspiration och utveckling
20	Friskvård och hälsa
20	Mångfald och jämställdhet
20	Anti-korruption
21	OM DENNA RAPPORT
23	NOTER OCH KÄLLOR

Förord – Vd Anders Frennberg

Under 2016 har vi fortsatt att se över och bredda vårt hållbarhetsarbete samtidigt som vi kontinuerligt arbetar med att minimera vår negativa miljöpåverkan, till exempel genom att klimatkompensera för våra flygresor och göra miljömedvetna inköp.

En stor bidragande anledning till att Cirkus Cirkör kan göra så mycket verksamhet ligger i vår förmåga att samarbeta med andra organisationer och företag. 2016 har utmärkt sig för extraordinärt många samarbeten. Vi har samproduktioner med andra konstnärliga institutioner som Folkoperan och Västmanlands Teater. Vi arbetar också med välgörenhetsorganisationer i projektet From Fear to Action i samband med vår internationella turnéföreställning Limits. Ett annat exempel är utställningen Knitting Peace på Armémuseum i Stockholm.

I vårt närområde spelar Botkyrka kommun en stor roll för vår möjlighet att bedriva olika verksamheter. Till exempel har vi kunnat erbjuda cirkusträning både till våra grannar Islamiskt Forum och till fritidsgården Albys Hjärta.

Vi har också ett särskilt projekt – Cirkushoppet – riktade mot nyanlända som är ett samarbete med Clownen utan Gränser och finansierat av PostkodLotteriets Kulturstiftelse.

Detta är några exempel då vi når människor med många olika bakgrunder och erfarenheter. Vi har delat med oss av kunskap och upplevelser och samtidigt fått mycket tillbaka. Genom våra samarbetspartners stärks vi i efterlevnaden av vår vision: Att förändra världen med nycirkus.

Denna är Cirkörs fjärde hållbarhetsrapport och den andra sedan vi anslöt oss till UN Global Compact och dess 10 principer. Läs mer om detta på sidan fyra.

Vi hoppas på en inspirerande läsning!

Anders Frennberg

FOTO: CHRISTINA SIMPSON

FOTO: PATRIK BOGÅRD

UN *Global Compact*

UN GLOBAL COMPACT UPPMUNTRAR näringslivet att arbeta med mänskliga rättigheter och hållbara investeringar. Det var Kofi Annan, Förenta Nationernas (FN), dåvarande generalsekreterare, som på "World Economic Forum" i Davos 1999 lade fram idén till UN Global Compact. Initiativet ledde till lanseringen av "The Global Compact", som innefattar 10 principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption.

De tio principerna¹ baseras på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, International Labour Organization's grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, Rio-deklarationen om miljö- och utvecklingsfrågor samt FN:s konvention mot korruption.

Utifrån principerna åtar sig de företag och organisationer som signerat Global Compact, att arbeta för att anpassa sin verksamhet för att på ett mer hållbart sätt bidra till ekonomiers och samhällets utveckling. Kraven är att arbeta efter FN:s principer samt att på en årlig basis redogöra för sina framsteg på området. Företag och organisationer från alla typer av sektorer finns representerade bland dem som åtagit sig att arbeta efter principerna.

ANSLUTNA TILL GLOBAL COMPACT

Närmare 13 000 företag och organisationer i 170 länder har hittills anslutit sig till Global Compact. De finns i både utvecklings- och industriländer och representeras av allt från ideella organisationer och mindre företag till multinationella bolag i alla branscher. Över 250 av dessa är svenska signatärer.

RAPPORTERING

Transparens utgör en viktig del av Global Compact, vilket bland annat innebär att alla anslutna företag och organisationer varje år ska publicera en så kallad Communication on Progress (COP) där man beskriver sitt arbete med att efterleva principerna. Cirkus Cirkörs hållbarhetsrapport är också vår COP och publiceras både på www.unglobalcompact.org och på www.cirkor.se/hallbarhet.

De 10 principerna

Mänskliga rättigheter

1. Stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter inom sfären för företagens inflytande.
2. Försäkra att deras egna företag inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter.

Arbetsrätt

3. Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.
4. Eliminera alla former av tvångsarbete.
5. Avskaffa barnarbete.
6. Avskaffa diskriminering vid rekrytering och yrkesutövning.

Miljö

7. Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.
8. Ta initiativ för att stärka ett större miljö-mässigt ansvarstagande.
9. Uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

Anti-korruption

10. Motarbeta alla former av korruption inklusive utpressning och bestickning.

FOTO: JOHAN STOMBERG

OM *Cirkus Cirkör*

MED AVSTAMP I CIRKÖRS VÄRDEORD Uppkäftigt Engagemang arbetar vi vidare med tematiken gränser och gränsöverskridande.

Uppkäftighet är ledordets hjärna och står för det kritiska granskandet, det vill säga att sätta världen i ett undersökande och ifrågasättande perspektiv. Engagemang är ledordets hjärta. Att ge sig hän utifrån en inre kompass. Att vilja mycket och satsa hela vägen, även när det dyker upp motstånd. Det engagemang som krävs för att kunna vända ett nej till ett ja och ett problem till en möjlighet.

Under 2016 har vi samarbetat med olika kulturaktörer bland annat Folkoperan, Västmanlands Teater, Armémuseum och Clowner utan Gränser. Vi har härigenom mött flera människor, breddat våra perspektiv och brutit barriärer. Uppkäftigt Engagemang är Cirkörs definition av demokrati.

VAD ÄR NYCIRKUS?

Skillnaden mellan traditionell cirkus och nycirkus är enkelt uttryckt att den traditionella cirkusen spelas i tält där cirkusnummer och akter av människor och djur presenteras. Nycirkusen har tagit in cirkusen på teaterscenens arenor och influerats av andra konstformer; teater, dans, konst, musik och gatukonst. Nycirkusföreställningarna har en dramaturgi och ofta en röd tråd i berättandet. Till skillnad från traditionell cirkus medverkar djur sällan i nycirkusföreställningar.

CIRKÖRHUSET

Cirkörhuset är beläget i Alby, Botkyrka kommun². Alby är en förort till Stockholm och en del av det så kallade miljonprogrammet som byggdes under 1970-talet. I Botkyrka finns sedan länge en medveten satsning på kultur och kreativa näringar. Centrum för detta är Subtopia³, ett kreativt kluster med ett åttiotial aktörer som arbetar med konst och kultur i olika former.

VÅR SYN PÅ SAMHÄLLE OCH MILJÖ

Cirkusen är en outtömlig verktygslåda för vårt konstnärliga och pedagogiska arbete. Den styr och inspirerar oss i allt vi gör. Cirkörs värdeord Uppkäftigt Engagemang, Kvalitativ Galenskap och Solidarisk Individualism präglar hela Cirkörs organisation.

Det pedagogiska arbetet har sedan vår start 1995 varit lika betydelsefullt som det konstnärliga. Cirkus Cirkör har arbetat undersökande och varit motorn i flera sociala projekt. Vi har lyft in cirkusen i samarbeten med skolor, äldreboenden, asylboenden, personer med funktionskillnader och ungdomsgrupper. Genom de här projekten och den undersökande metod som använts har vi fått fram verktyg och expertis som vi arbetar med i vår dagliga verksamhet.

Cirkusen skapar många oväntade möten mellan olika kulturer och uttryck med en tillåtande och respektfull inställning till varje unik individ.

Cirkus Cirkör stöder FN Global Compacts 10 principer för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption.

FOTO: CHRISTINA SIMPSON

PRINCIP 1 & 2 – MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

CIRKUS *som social inkludering*

CIRKUS CIRKÖRS AMBITION ÄR ATT ALLA SKA känna sig välkomna hos oss och mötas på ett respektfullt sätt. Hela vår pedagogiska verksamhet genomsyras av värdeorden Solidarisk Individualism. Solidaritet står för att vi trots våra olikheter och starka individualiteter ska vilja arbeta tillsammans. Att välja att ta ansvar för oss själva, varandra, helheten och världen. Individualism står för att vara bäst på att vara den man är. Rätten och skyldigheten att vara autentisk både som individ och organisation. Att alla ska få vara så speciella, unika och egna som vi är.

CIRKUS I SKOLAN OCH PÅ FRITIDEN

Cirkör skapar mötesplatser för människor från olika bakgrunder och med olika fysiska, psykiska eller kognitiva variationer. Med våra kulturella och pedagogiska aktiviteter vill vi bidra till bättre folkhälsa och ökade möjligheter för barns och ungas delaktighet i kultur- och träningsaktiviteter.

Cirkus i skolan

Cirkus Cirkör har över 20 års erfarenhet av att arbeta med cirkus i skolan med show och/eller workshop. Showen ger eleverna inspiration och lust att själv prova på vilket ökar deras självförtroende och självkänsla. Ofta blir eleverna förvånade över att de vågar mer än de trodde.

2016 besökte vi 9 skolor med showerna "Öh, bah, va, lixom!", "Varieté va va voom" och "Heja Dej!".

Totalt spelade vi 27 shower för 4 438 elever. Knappt 8 000 elever fick träna cirkus.

Cirkusträning på kurser och dropin

Cirkus Cirkör erbjuder terminskurser i Alby, Stockholm och Göteborg samt lovkurser och dropin-träning i Alby. Kurserna vänder sig till barn från 5 år till vuxna, med eller utan funktionsskillnad. Kursdeltagarna börjar med att lära sig grundläggande cirkustekniker för att sedan kunna inrikta sig mer på en specifik cirkusdisciplin.

Barn som är fysiskt aktiva upplever en starkare självkänsla än barn som inte rör på sig⁴. Med en lustfylld och utmanande cirkusträning förbättrar barn även sin motorik och utvecklar – genom samspelet med andra barn – förmågan för tillit, samarbete och empati.

TERMINSKURSER

Vi driver 80 terminskurser i nycirkus och cirkusinspirerad parkour på fyra olika platser i Sverige.

I hemkommunen Botkyrka har vi kurser i Cirkörhuset. Kursdeltagare från Botkyrka kommun har reducerade deltagaravgifter tack vare vårt samarbetsavtal med kommunen. I Stockholms innerstad håller vi kurser på Vasa Realskolan.

Tack vare samarbetet med Stora Teatern i Göteborg erbjuder vi också kurser på Stora Teatern i centrala Göteborg och i Sjumilahallen i förorten Biskopsgården. Genom bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Philipsonska stiftelsen och Bostadsbolagen i Västra Hisingen kan vi erbjuda barn och ungdomar en kraftigt reducerad terminsavgift i Sjumilahallen.

Under 2016 tränade 1 435 deltagare på våra terminskurser. 971 i Stockholmsområdet samt 464 i Göteborg.

DROPIN-TRÄNING

Vi har två dropin-träningar – nycirkus och cirkusinspirerad parkour – i Cirkörhuset varje vecka. Under

2016 hade vi 56 dropin-tillfällen med totalt 456 deltagare. Flera av deltagarna är återkommande besökare.

SOMMARLOVSKURSER

Varje år finns möjlighet att träna nycirkus och parkour under sommarlovet.

Under året mötte vi 51 deltagare på våra två kurser i Cirkörhuset, Alby. I Biskopsgården, Göteborg, höll vi kostnadsfria träningsveckor för barn och unga mellan 6 och 16 år.

SOMMARTURNÉ MED FOLKETS HUS OCH PARKER

För 20:e året i rad samarbetade Cirkus Cirkör med Folkets Hus och Parker⁵ för att kunna erbjuda cirkusträning till barn och ungdomar på 14 orter runt om i Sverige. Barnen tränar nycirkus eller cirkusinspirerad parkour under fem dagar. Veckan avslutas med uppvisning för vänner och familj.

Deltagarantal: 855 barn och unga.

HÖSTLOVSKURS – FEAR

Under höstlovet arrangerade Cirkör tillsammans med Scenskolan Fejm⁶ och DIT-Subtopia en kurs på Halloween temat FEAR med cirkus, teater, sång, dans och teatermask. Av kursens 48 deltagare kom från 13 från Alby, 18 från övriga Botkyrka och 17 från övriga Sverige.

För boende i Alby var kursen kostnadsfri, övriga Botkyrkabor betalade 300 kr och övriga deltagare betalade 1 500 kr.

Kostnadsfri cirkusträning

CHILLA MED CIRKÖR

Under 2016 har allmänheten i Botkyrka fått möta Cirkus Cirkör vid 8 tillfällen på "Chilla med Cirkör". På Chilla tränar, fikar och umgås människor från många olika länder och i alla åldrar. Evenemanget är kostnadsfritt och syftar till att överbrygga gränser mellan generationer och kulturer i Botkyrka. Under året hade vi 1 168 besökare. Vår målsättning är att 50 procent av deltagarna ska komma från Botkyrka kommun. Under året 2016 deltog 507 deltagare från Botkyrka och 661 deltagare ifrån övriga Stockholm, Sverige och Världen. Under året når vi alltså upp till 43 procent deltagare från Botkyrka kommun. Vi fortsätter att arbeta på att öka antalet Botkyrkabor.

ALBYS HJÄRTA

I vårt avtal med Botkyrka kommun ingår kostnadsfri träning för barn i mellanstadieåldern på fritidsgården Albys Hjärta⁷ i Alby centrum. Fritidsgårdens besökare ges möjlighet att träna med tre av våra ledare varje onsdagseftermiddag under vår och höst. Projektet syftar till att minska utanförskapet och erbjuda stimulerande fritidsaktiviteter för unga på orten. I förlängningen vill vi visa kommunens unga invånare att det finns aktiviteter och verksamheter just där de bor och att cirkusen är tillgänglig för alla.

31 tillfällen: 17 på våren och 14 på hösten. I snitt var det 10 deltagare per tillfälle.

CIRKUS UTOMHUS

Cirkör arrangerar öppna event med uppträdanden och cirkusträning på allmänna platser som en del i avtalet med Botkyrka kommun. I maj deltog vi i firandet av Albydagen. Några av deltagarna från cirkusträningen på fritidsgården Albys Hjärta gjorde en liten uppvisning och höll sedan, tillsammans med ett team av våra pedagoger, prova-på träning för ungefär 125 besökare. I augusti var tio av våra pedagoger engagerade för att hålla kostnadsfri dropin-träning på tre event i kommunen – This is Alby, Scensommar Tullinge och Hjärta Botkyrka i Hågelbyparken – som totalt besöktes av ca 235 deltagare.

PROJEKT

Dünya

Cirkus Cirkör har under året erbjudit kulturupplevelser till de asylsökande som anlänt till Sverige från världens oroshärdar under 2015 och 2016.

Stockholms Läns Landsting beviljade oss 250 000 kr i projektstöd vilket gav oss möjligheten att skapa cirkusshowen "Dünya". I januari och februari spelade vi på 21 asylboenden och mötte närmare 1 000 personer.

Cirkushoppet

Under 2016 påbörjades det 18 månader långa projektet "Cirkushoppet – Drömman Skratta Våga", ett samarbete mellan Cirkus Cirkör och Clowner utan Gränser⁸ finansierat av PostkodLotteriets Kulturstiftelse⁹. Projektets övergripande syfte är att ge människor på asylboenden hopp och ett varmt välkomnande till Sverige. Vi vill ge stöd och aktiviteter till barn, unga och familjer. Det handlar om att bygga upp självförtroende och självkänsla, bryta aktivitetsförlust och få skratta.

FOTO: CHRISTINA SIMPSON

Målet är att besöka att besöka ca 70 asylboenden runt om i Sverige med cirkusshow och cirkus-prova-på och träffa ca 7 000 nyanlända.

Projektet vill också uppmuntra personal och boende att mötas på ett nytt sätt – genom cirkusen.

FOTO: MALIN GRÖNBORG

Vi kommer även att samarbeta med pedagoger från andra konstformer, t ex dans, musik och drama för att inspirera dem så att de kan utveckla egna metoder att arbeta med målgruppen.

Projektet vill dessutom väcka uppmärksamhet och kunskap om flyktingkapets ofrivillighet. Vi kommer att hålla öppna event för allmänheten där vi berättar om projektet, visar cirkusshow, har cirkus-prova-på och delar ut ett seriemagasin.

Under 2016 besökte Cirkushoppet 43 boenden och mötte 1 100 nyanlända.

Projektet fortlöper under 2017. Läs mer om projektet: www.cirkor.se/projekt_cirkushoppet.

Circus Trans Formation & Circus+

Två EU-projekt¹⁰ avslutades under 2016. Circus Trans Formation syftade till att fortbilda pedagoger i att arbeta med cirkus i en social kontext. I projektet Circus+ var syftet att kartlägga, förbättra och samordna utbildningsmöjligheter för cirkuspedagoger i Europa.

Från Cirkörs pedagogiska verksamhet deltog biträdande verksamhetsledaren i projektet Circus+ och två pedagoger deltog i Circus Trans Formation. Båda projekten arrangerade flera möten under året.

FORTBILDNING

En målsättning för den pedagogiska verksamheten är att vi ska sprida kunskap om nycirkusens tillämpningar och uttrycksmöjligheter. År 2016 genomförde vi ett antal fortbildningsuppdrag för kommunanställda, cirkuspedagoger, unga entreprenörer, anställda inom äldreomsorgen och människor som arbetar med personer med funktionskillnader.

- 19 personer inom äldre vården i Ängelholm utbildades i hur man kan använda sittcirkus som en inspirerande träningsform för äldre.
- Teambuildningworkshop för kommunledningen i Botkyrka med 13 deltagare.
- En pedagog från Cirkör höll workshop under Pedagogdagarna på Konsthögskolan i Oslo. Fortbildningen var i cirkuspedagogik med fokus på cirkus i en social kontext. Deltagarna var 13 cirkus-, teater- och danspedagoger från kulturskolor över hela Norge.
- Expedition Botkyrka är en ledarskaps- och entreprenörsutbildning för unga i Botkyrka. Syftet är att stärka ungdomars engagemang och ge dem kraft att skapa ett bättre Botkyrka. Pedagoger från Cirkus Cirkör arbetade med de 23 deltagarna under deras kick-off i september.
- I december anordnade Riksutställningar och Trelleborgs museum en tillgänglighetsdag med barnfokus. Cirkör höll en föreläsning för 40 personer som arbetar med funktionsnedsatta. De fick sedan prova cirkus tillsammans med tre av våra pedagoger.

FOTO: ALEX HINCHCLIFFE

FOTO: ISAK STOCKÅS

GYMNASIET *Nycirkusutbildning*

NYCIRKUSPROGRAMMET ÄR EN TREÅRIG estetisk spetsutbildning och ett samarbete mellan Cirkus Cirkör och S:t Botvids gymnasium¹¹. Programmet ger en god teoretisk grund för att söka vidare till universitet och högskola samtidigt som eleverna får stort utrymme att utveckla den egna kreativiteten, sitt konstnärliga skapande och sin samarbetsförmåga.

OM NYCIRKUSPROGRAMMET

Eleverna tillbringar en stor del av sina tre gymnasieår i Cirkörhuset. Under den tiden utforskar de sitt konstnärskap, utmanar sig själv både fysiskt och mentalt samt utvecklar sin samarbetsförmåga. Genom cirkusen inspirerar, engagerar och assisterar Cirkör eleverna på vägen mot vuxenlivet. För att kunna utvecklas och förstå sina gränser är det viktigt att våga och få misslyckas. När eleverna provar sig fram hittar de nya styrkor, bygger självförtroende och får erfarenheter som de har nytta av oavsett vad de gör i framtiden.

Lärare och elever

Under 2016 gick totalt 22 tjejer och 28 killar på nycirkusprogrammet. De undervisades av lärare från 8 olika länder; Sverige, Frankrike, Spanien, Irland, Tyskland, Norge, Mongoliet och USA. Könsfördelningen på lärarstaben var 8 kvinnor och 15 män – kvinnorna hade dock fler undervisningstimmar än männen.

KLASSPROJEKT OCH SAMARBETEN

Elevföreställning

Skolåret, hösten 2016, startades med ett projektarbete där varje klass fick i uppdrag att skapa en 15 minuter lång show där de skulle använda ett musikstycke ur operan Satyagraha av Philip Glass. Eleverna fick sedan presentera sina verk inför Cirkörs anställda, de andra gymnasieklasserna, familj och de professionella artister som tränar i Cirkörhuset.

FOTO: CHRISTINA SIMPSON

Gymnasiet har ett återkommande vårprojekt i årskurs 2 där de tillsammans med en regissör skapar en egen föreställning. Som tidigare år samarbetade eleverna med Subtopia och Scenskolan Fejm med tekniken i föreställningen. "Tempus", 2016 års uppsättning, spelade 5 föreställningar med fri entré på Riksteatern i Hallunda. Publik: ca 450 personer.

Samarbeten

SAMARBETE MED FEDEC

Cirkör fortsätter samarbetet med The European Federation of Professional Circus Schools (FEDEC)¹² där vi bland annat arbetar med ett Erasmus+ projekt som är en kartläggning av kompetens och utveckling för cirkuslärare. FEDEC är ett europeiskt och internationellt nätverk med 58 medlemmar, 44 gymnasie- och högskolor samt 14 organisationer som arbetar inom cirkusfältet.

SAMARBETE MED DOCH / SKH

2016 fortsatte vårt samarbete med institutionen för cirkus på Dans och Cirkushögskolan/Stockholms Konstnärliga Högskola (DOCH/SKH)¹³. Studenterna på DOCH besökte Cirkörhuset för att träna och dela med sig av sin kunskap och sina erfarenheter till våra gymnasieelever. När DOCH-studenter har föreställningar och genrep på högskolan bjuds gymnasie-eleverna in för att få inspiration och kunskap om utbildningen.

JULFÖRESTÄLLNING

Tillsammans med det franska cirkuskompaniet Cirque Isis och streetdansare från Frankrike repeterade fyra av Cirkörs gymnasie-elever, från andra året, in en julföreställning som spelade 14 föreställningar i Frankrike. Regi av Quentin Bancel som gick Cirkuspiloterna – Cirkörs eftergymnasiala utbildning som drevs mellan 1997-2005.

Studieresa till Paris

Under gymnasie-elevernas andra år på nycirkusprogrammet gör de en studieresa till Paris, Frankrike. De besöker cirkusskolor och tränar med franska cirkuselever. Det är ett unikt tillfälle för eleverna att

byta erfarenheter med varandra. Under studieresan ser de även flera nycirkusföreställningar.

2016 mötte våra studenter elever från två skolor; École National des Arts du Cirque de Rosny Sous-Bois (ENACR, cirkushögskola)¹⁴ och École Nationale de Cirque de Châtellerauld (ENCC)¹⁵ som har ett liknande gymnasieprogram som Cirkus Cirkör.

Våra ungdomar besökte i år nycirkusfestivalen Festival Mondial du Cirque de Demain. Där fick de se 24 cirkusnummer med unga internationella cirkusartister. De såg även en föreställning av cirkuskompaniet 7 Fingers, där en tidigare elev på gymnasieprogrammet medverkade, och högskolan Centre National du Cirque (CNAC)¹⁶ examensföreställning på Parc de la Villette.

Totalt reste 20 elever till Paris tillsammans med två lärare och en programansvarig.

Konstnärlig inspiration

Cirkuseleverna i alla tre årskullar fick möjlighet att se:

- Cirkus Cirkörs och Folkoperans föreställning Satyagraha på Folkoperan
- Cirkus Cirkörs Limits på Dansens Hus
- Closing Acts på DOCH (cirkusstudenternas slutföreställning)
- 21 residenspresentationer i Cirkör LAB

CIRCLE-projekt

Cirkus Cirkör har samarbetat med École Nationale de Cirque de Châtellerauld (ENCC) sedan 2014. Samarbetet fördjupades 2016 genom ett projekt där utvalda lärare och elever från båda skolor deltog. Det resulterade i en presentation under FEDECs Circle-event på festivalen Circa i Auch, Frankrike. Från Cirkör medverkade tre sistaårselever och en lärare. CIRCLE är ett projekt som skapades för att främja europeiska och internationella studentkreationer inom cirkuskonsten. Projektet uppmuntrar diskussion och utbyte mellan studenterna i pedagogiska och konstnärliga tillvägagångssätt. Projektet avslutades med en presentation som drog en publik på ca 400 personer.

FOTO: MATS BÄCKER

KONSTNÄRLIG *verksamhet*

DEN SVENSKA NYCIRKUSEN BLIR ALLT STARKARE och ger allt fler ringar på vattnet. Det öppnar upp för samhällsengagemang och internationalisering. Cirkus Cirkör vill vara morgondagens kulturinstitution – en förebild vad gäller engagemang och fysisk och mental rörlighet. Cirkus Cirkör har konsekvent utforskat gränser och gränsöverskridanden i föreställningar och i forskningsprojekt liksom i cirkusens interaktion med samhälle, publik och deltagare. Vi vill förändra världen med vår konstform.

FÖRESTÄLLNING – LIMITS

I skenet av Europas allt hårdare gränsdragningar mot omvärlden och de konsekvenser som stängda gränser medför, har Cirkus Cirkörs röst som förespråkare av gränsöverskridande blivit allt starkare.

Föreställningen Limits att vänder upp och ner på perspektiven. Med kraft, möjlighetsfokus och uppkäftigt engagemang balanseras en värld av flykt, migration och nya gränser mot artisternas personliga gränser i form av risk, smärta, gruppen och kroppens begränsningar. Det är svårt att överskrida gränser utan stunder av kaos och oordning men dagens läge kräver nya grepp.

Limits är föreställning nummer två i trilogin om gränser där den första delen utgjordes av Borders på Malmö Stadsteater¹⁷ 2015. Den sista delen, Movements, får premiär våren 2017. Tematiken i Borders och Limits har färgat hela Cirkus Cirkörs verksamhet sedan 2014.

- Antal föreställningar: 97
- Publik: 56 440 personer

För att sprida kunskap och förståelse för migrationsfrågan erbjöds publiken ett kostnadsfritt program med tema gränser och gränsöverskridande. I programmet berättar två personer om sin flykt till Sverige. En av dem som gör sin röst hörd är Javid Heidari – en av Cirkörs gymnasie-elever – som påbörjade sin tuffa flykt till Sverige som fjortonåring.

”Oftast svarar jag att jag inte vill prata om det. Vissa saker försöker jag glömma, men det är omöjligt. Och när jag pratar om det så minns jag igen. Jag berättar för det är ett sätt att nå många på en gång. Det är inte så enkelt att komma till Sverige. Jag vill att ni ska lyssna noga, och tänka.”

Javid Heidari, elev på nycirkusprogrammet

Delar av scenografi, attribut och kostym från föreställningen Borders återanvändes i Limits.

FROM FEAR TO ACTION

From Fear to Action är ett inspirationsprojekt, som följer föreställningen Limits världsturné. I projektet lyfter vi lokala och internationella eldsjälar och organisationer. De bjuds in av den lokala arrangören och får ett utrymme i foajén där de kan berätta om sitt engagemang och sitt arbete med nyanlända. Genom From Fear to Action vill vi inspirera publiken till att förändra och skapa en bättre värld. Det finns en enorm kraft och potential när vi vågar gå från rädsla till handling.

”Vi har ett val. Vilja medmännisklighet och möjlighet. Eller inte.”

Tilde Björfors, konstnärlig ledare och regissör

Läs mer på: cirkor.se/fromfearctoaction.

Biljetter till nyanlända

Genom de organisationer som deltagit i From Fear to Action har vi, i samarbete med spelplatserna, delat ut ca 1000 fribiljetter till nyanlända.

HUMANS OF ACTION

För att ytterligare sprida kunskap och lyfta fram de eldsjälarna som arbetar för en bättre värld startade vi Instagram- och facebookkontot Humans of Action. Där berättar människor i fält om sina upplevelser och möten med människor på olika platser i världen.

- facebook.com/humansofaction
- Instagram: humansofaction

FÖRESTÄLLNING – UNDERART

Underart bygger på Olle Strandbergs egen historia om en krasch. En omskakande, omvälvande smäll som skulle kunnat vara slutet. Istället blev det en omstart och en väg framåt. Föreställningen har spelat sedan hösten 2014.

I samarbete med Botkyrka kommun och deras Kulturella Allemansrätt fick 430 elever i årskurs 9 se "Underart – Hyllning till en kraschlandning".

FÖRESTÄLLNING – SATYAGRAHA

Satyagraha är ett samarbete mellan Cirkus Cirkör och Folkoperan¹⁸ i Stockholm. I föreställningen möts opera och cirkus i Philip Glass vackra musik. Satyagraha handlar om Mahatma Gandhis tid i Sydafrika. Det var den tid då han upptäckte Satyagraha, sanningens väg, det som skulle bli början på det vi kallar civilt motstånd. Gandhi kom att bli en av världens mest kända personer inom icke-våldsrörelsen.

Föreställningen hade premiär 14 september 2016.

- Antal föreställningar: 47
- Publik: 23 632

I vår tid är det lätt att bli kallad naiv när man tror på fredliga och medmänskliga vägar. Gandhis livsgärning är ett bevis på att det kan gå. Det ligger nära det jag brinner för; att hela tiden utmana gränser i konsten och i samhället. Nu ser jag fram emot att låta operasångare och cirkusartister tillsammans utmana gränser genom Philip Glass speciella musik.

Tilde Björfors, regissör

UTSTÄLLNING – KNITTING PEACE

Knitting Peace (2013-2016) är en föreställning fylld av garn och stickningar där frågeställningar om strävan och fred står i fokus. Delar av Knitting Peace visas i dokumentären YARN som sändes på SVT (nov. 2016) och på visades på filmfestivaler runt om i världen.

I samband med föreställningen Knitting Peace gick Cirkör ut med ett stickupprop med uppmaningen att sticka och skicka in sina verk till oss tillsammans med svar på frågorna; varför stickar du, vad strävar du efter och går det att sticka fred? Vi fick in tusentals stickningar från stickentusiaster, skolor, vårdinrättningar och stickkonstnärer. Vissa av verken användes av arrangörer för stickutställning i foajéerna och andra verk i scenografin.

2015 öppnade "Knitting Peace – utställningen" på Armémuseum¹⁹ i Stockholm, ett museum som berör krig och fred i sina utställningar. Samma tema finns i Cirkus Cirkörs föreställning Knitting Peace.

I utställningen visades de alster som skickats till oss tillsammans med delar av Armémuseums egna stickade verk i ett cirkuspedagogiskt, historiskt och politiskt sammanhang.

Totalt antal besökare på Armémuseum under utställningsperioden var 114 252 personer.

Under den tid utställningen pågick:

- Skickades ett hundratal nya stickningar in till museet från Syrien, Afghanistan, Israel, Palestina, Island, Tyskland, Frankrike, Spanien, USA, Kanada, Mexiko och Sverige med flera länder.
- Föreningen Sticka för fred skapade fem verk till en ceremoni på vernissagedagen.
- Gruppen För ett varmare Stockholm, som samarbetat med Cirkör sedan 2013, bjöd in oss att berätta om utställningen på ett asylboende under ett språkcafé de anordnat. Flera av de boende stickade egna verk som de skickade till utställningen efter besöket.
- Två palestinska Cirkör-praktikanter skapade ett par konstverk till utställningen: en spegel med sprucket glas och patroner samt en instickad karmstol.

Aktiviteter på utställningen

Under utställningsperioden pågick en mängd pedagogiska aktiviteter, seminarier, stickcaféer och föreläsningar på temat stickning och slöjd kopplat till fredsaktivism. Alla aktiviteter var kostnadsfria.

SAMTAL OCH FÖRELÄSNINGAR

- "Går det att sticka fred?" samtal med regissören Tilde Björfors
- "Knitting Peace – fred, stickning och nycirkus" samtal med scenografen Fanny Senocq Ginsburg
- "Garngraffiti och anarkibroderi" föreläsning med författaren Frida Arnqvist Engström

STICKCAFÉ MED VISNING

Två stickcaféer hölls på museet med fika och möte kring stickning och virkning. Armémuseums skräddarmästare Maria Skans delade med sig av sin kunskap till stickentusiasterna.

VISNING OCH CIRKUS-PROVA-PÅ

Sexton guidade visningar om stickning och goda fredstankar genomfördes. I utställningen fanns en lindansställning, klätterrep och jongleringsobjekt för att uppmuntra barn och vuxna att själva prova på cirkuskonster.

Under sport- och höstlovet erbjöds besökarna cirkus-prova-på med cirkörpedagoger.

- Besökare på sportlovet: 2 418
- Besökare på höstlovet: 3 535

SHOW

Familjeshowen "Heja Dej!" spelades två gånger för totalt ca 160 barn och vuxna i museets foajé.

SAMARBETE MED VÄSTMANLANDS TEATER

2015 inleddes ett 3-årigt samarbete mellan Cirkus Cirkör och Västmanlands Teater²⁰. De övergripande målsättningarna med samarbetet är att; formulera, bygga och dokumentera en samarbetsmodell för hur man kan arbeta för att vidga en institutionsteaters scenkonstuttryck och etablera cirkus i ett län samt att; utveckla Västmanlands Teater och Cirkus Cirkörs verksamheter att verka gränsöverskridande, i nya sammanhang.

Ungdomsföreställningen Horisonter var startskottet för samarbetet. Olle Strandberg, från Cirkus Cirkör, regisserade föreställningen som spelade på Västmanlands Teater med en ensemble bestående av dansare, cirkusartister och musiker från båda institutionerna.

FOTO: MATS BÄCKER

CIRKÖR LAB

■ ■ Laboratory for artistic brilliance

RESIDENS I CIRKÖR LAB

Cirkör LAB är en plattform för nationella och internationella cirkusartister och kompanier samt konstnärer inom andra områden som verkar inom cirkuskonsten.

Förutom repetitioner och labb av våra egna föreställningar erbjuder vi 21 residens åt sammanlagt 72 externa konstnärer, artister och kompanier från Sverige, Spanien, Finland, Frankrike, Puerto Rico, Estland, Norge och Irland.

- Gynoïdes, Sverige
- Leire Mesa / Trapeze Collective, Spanien
- Tell me about democracy, Sverige
- Seraph ID/ Aedin Walsh, Irland / Sverige (två residens)
- Dr Natchez and the stripy hippies, Finland/ Frankrike
- Metsä - The Forest Project, Finland
- Goldin & Senneby, Sverige
- Lisen & Knut, Sverige
- Sindri Runudde, Sverige
- Clowner utan Gränser, Sverige
- Manda Rydman, Sverige
- Kompani Giraff, Sverige
- Circo Nacional de Puerto Rico, Puerto Rico
- Arabiska teatern, Sverige
- Kompani Stanna, Sverige
- Zero Gravity, Finland
- Grete Gross, Estland
- Aino Ihanainen, Finland
- Foot in Face, Norge
- Ellen Söderhult, Sverige

De 21 residensen – med totalt 72 konstnärer/artister – har mött en publik om 560 personer. Presentationerna är kostnadsfria och öppna för allmänheten. De marknadsförs via Cirkörs webbplats och Facebooksida.

Cirkör LAB stöds av Kulturkontakt Nord²¹.

FOTO: CHRISTINA SIMPSON

FOTO: POMPE HEDENGREN

CIRKÖRS *eventverksamhet*

CIRKÖR EVENT ERBJUDER UNDERHÅLLNING och kompetensutveckling med attityd och kvalitativ galenskap. Kärnan ligger i att visa på cirkusens förmåga att göra det till synes omöjliga möjligt. Eventverksamheten har skapat cirkusupplevelser i snart 20 år med evenemang från teambuilding i Cirkörhuset till underhållning på Nobelfesten.

När eventverksamheten planerar ett uppdrag läggs stor vikt på hur artisterna presenteras på scen – klädsel, attityd och roller. Cirkör Event arbetar aktivt med att motverka den traditionella bilden av stereotypa könsroller och för en jämn fördelning av manliga respektive kvinnliga artister. Under 2016 var det 55 % manliga och 45 % kvinnliga artister/pedagoger kontrakterade av event.

Verksamheten genomförde totalt 86 event för en publik på ca 61 000 personer. Det skapade 405 arbetstillfällen för cirkusartister och -pedagoger.

Event med gymnasie-elever

Det finns tillfällen när en eventkund vill skapa event med både professionella artister och våra gymnasie-elever. För eleverna är det utvecklande att få arbetserfarenhet. Ersättningen är en viktig del för finansieringen av studieresan till Paris som alla elever gör i årskurs två. Tio elever från Cirkörs nycirkusprogram medverkade på ett företagsevent 2016.

SAMARBETSPROJEKT

Aquanauts pre-show

Aquanauts är ett samarbete mellan Cirkus Cirkör, Stockholm Konstsim Herr²² och Neptun Konstsim²³. Vår gemensamma dröm var att göra en föreställning, inspirerad av Esther Williams, med luft- och vattenakrobatik där konstsimmare, arkitekter och designers mötte cirkuskonsten.

Trots att Aquanauts inte fick någon finansiering beslutade vi att genomföra samarbetet och pre-

showen. Den gemensamma uppfattningen var att projektet var alltför intressant för att inte sätta i verket. Vi hoppas kunna fortsätta utveckla projektet i framtiden.

Pre-showen Aquanauts framfördes två gånger på Forsgrénsska badet vid Medborgarplatsen i Stockholm med fri entré. Båda showerna var fullsatta och totalt kom en publik på 800 personer – både vuxna och barn.

FOTO: EINAR KLING ODENCRANTS

HÅLLBARHET PÅ EVENTAVDELNINGEN

Eventverksamheten återanvänder kostym och scenografi från tidigare event och produktioner. När vi behöver komplettera kostym och rekvisita görs inköpen till största del i secondhand-butiker. Vi lagar, syr om, färgar och hittar nya användningsområden för det begagnade materialet.

PRINCIP 7, 8 & 9 – MILJÖ

MILJÖARBETE *på Cirkör*

CIRKUS CIRKÖRS MILJÖGRUPP ARBETAR FÖR att minska organisationens negativa miljöpåverkan och öka medvetenheten om hållbarhetsfrågor både internt och externt. Vi vill aktivt bidra till ett hållbart samhälle. I andan av Cirkörs värdeord Uppkäftigt Engagemang började några miljöintresserade anställda 2007 synliggöra vår miljöpåverkan. Sedan dess har vi steg för steg ökat medvetenheten och vikten av att arbeta hållbart inom hela organisationen. Miljöarbetet ser vi som en del i vår vision "att förändra världen med nycirkus", att vara en ansvarstagande arbetsplats och en kulturorganisation som påverkar och inspirerar oss själva och vår omvärld.

Vi arbetar brett med hållbarhetsfrågorna i våra olika verksamheter och tränar kontinuerligt på att göra miljösmartare val i både stort och smått. Vi strävar efter att använda de resurser vi redan har på ett så effektivt sätt som möjligt, återanvänder och återvinner scenografi, rekvisita, kontorsmaterial och annat i stor utsträckning, källsorterar vårt avfall och söker efter miljöcertifierade produkter vid inköp.

Miljögruppen består sedan 2013 av en fast grupp som träffas sex gånger per år.

Sedan 2015 är Cirkör anslutna till UN Global Compact, FN:s nätverk för att främja socialt och miljömässigt ansvarstagande hos företag och organisationer. De anslutna åtar sig att anpassa sin verksamhet utifrån tio principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption samt att redovisa sitt arbete i en årlig hållbarhetsrapport (Communication on Progress COP). Läs mer om UN Global Compact på sidan 5.

RESOR

Medarbetarna uppmanas att i första hand att resa med tåg och att undvika flygresor.

Då vi turnerar över hela världen med våra föreställningar innebär det att många flygresor inte går att undvika. För att balansera de skadliga utsläpp av koldioxid som våra flygresor orsakar klimatkompen-

serar vi sedan 2013 för samtliga flygresor.

Klimatkompensation handlar om att minska skadan av de handlingar vi företar oss, trots att de har negativa effekter på klimatet. Att vidta klimatpositiva handlingar som motvikt till de klimatnegativa.

Vi har valt att köpa och låsa in utsläppsrätter i EU:s handelssystem via Svenska Naturskyddsföreningen²⁴. Det innebär att motsvarande mängd koldioxid "makuleras" och bidrar till att minska mängden, enligt EU, tillåtna utsläpp av koldioxid.

För att medvetandegöra problematiken med flygets miljöpåverkan är vår målsättning att uppmärksamma frågan redan då vi skriver kontrakt med externa parter. Till de platser vi inte kan undvika att flyga har vi för avsikt att dela kostnaden för kompensationen mellan oss och arrangören. Priset på utsläppsrätter varierar. Vi har tagit fram schabloner för olika världsdelar för att underlätta vid avtalsskrivning och budgetering. För övriga resor och i de fall arrangörer inte kan eller vill betala utgå full kompensation från Cirkör.

För 2016 makulerade vi utsläppsrätter motsvarande ca 278 ton koldioxid. Vi har fortfarande alltför bristfälliga rutiner vid avtalsskrivning med externa spelplatser varför vi även för 2016 själva betalade för största delen av klimatkompensationen.

EL/ENERGIEFFEKTIVISERING

Sedan december 2014 har vi avtal med ETC el²⁵. De levererar 100 % förnybar och Bra Miljövalsmärkt el²⁶. Elleverantören bygger solcellsparker på flera orter och bidrar till att skapa mer förnyelsebar energi i Sverige. Genom vårt val av elleverantör är vi också del av den utveckling vi vill gynna.

Vår totala elförbrukning steg mellan 2015 och 2016 med drygt 6 % till totalt 158 781 kWh. Vi undersöker, tillsammans med vår hyresvärd Botkyrka kommun, åtgärder för att göra Cirkörhuset mer energieffektivt och att öka medvetenheten hos alla som vistas i våra lokaler.

De förslag till energieffektiviseringar i Cirkörhuset som miljögruppen lämnade in till ledningen i slutet av 2015 bestod delvis av att sätta upp fler rörelsedetektorer för belysning samt att byta ut de äldre energislukande vitvaror som fortfarande fanns kvar. Under 2016 bytte vi ut det sista kylskåpet till ett i bästa miljöklass A+++ samt lämnade en frys för återvinning och stängde av en äldre diskmaskin. Att sätta upp fler rörelsedetektorer blev i nuläget för kostsamt.

MINIMERAD FÖRBRUKNING/ÅTER-ANVÄNDNING OCH ÅTERVINNING

Vi strävar ständigt efter att minimera inköp och återanvända olika slags material i så stor utsträckning som möjligt, något som hela organisationen tränats i under många år av ansträngd ekonomi och som även är positivt av miljöhänsyn. Under 2016 turnerade vi med produktionen Limits, där vi använder secondhand-kläder som rekvisita och återvänder scenografi från tidigare produktioner. Vi arbetar på samma sätt inom vår eventverksamhet.

I Cirkörhuset finns källsortering för papper, kartong, wellpapp, plast, metall och glas som lämnas för materialåtervinning. Även grovsopor, batterier och annat miljöfarligt avfall sorteras ut och lämnas till återvinningscentralen. Samtliga tonerpatroner från kopieringsmaskinen skickas för särskild återvinning via Greenman/Postnord. Vi har också speciella behållare för insamling av burkar och flaskor med pant som lämnas in till pantsystemet.

Trots att vi källsorterat avfall under flera år behöver vi utveckla ännu bättre rutiner för hela Cirkörhuset och satsa på tydligare och bättre informations- och inspirationsinsatser till alla som vistas i våra lokaler. Förbättrad avfallshantering kommer att vara ett fokusområde för miljögruppen under 2017.

Stora delar av vårt kontorsmaterial, som pärmar, mappar och register, återanvänds. Under 2016 mottog Cirkör mängder av begagnat kontorsmaterial och möbler från ett kontor som stängt ned sin verksamhet. Vi har också under året mottagit en stor mängd begagnat material i mycket fint skick, bland annat en gradäng, scenbelysning och kostym.

För tredje året i rad anordnade några engagerade anställda en uppskattad klädbyttardag för personal, elever och alla andra besökare i våra lokaler.

Överblivna kläder lämnades vidare till närmaste second hand-butik. Sedan 2015 har vi reklamspärrar hos PAR/Bisnode och SCB för att minska mängden reklam som postas till oss, vilket lett till markant minskning av onödiga reklamutskick.

PROFILMATERIAL/MERCHANDISE

Under 2016 färdigställde och lanserade vi vår *Policy för inköp av merchandise, trycksaker och kläder*. När vi tar fram trycksaker ska miljöcertifierat papper användas. De ska helst tryckas i Sverige för att minska klimatpåverkan av transporterna. Vi ska också ange pappersval, miljömärkning och tryckeri i materialet.

För all merchandise – profilmaterial som köps in för vidareförsäljning – strävar vi efter att hitta produkter som är tillverkade på ett socialt och miljömässigt hållbart sätt. För klädesplagg ska tillverkning ske i enlighet med certifieringarna Fair Wear²⁷ och Global Organic Textile Standard (GOTS)²⁸ och när det är möjligt även hållbarhetsmärkningen Earth Positive²⁹. Detta gäller även kläder som köps in för personal på Cirkus Cirkör.

Miljöcertifieringar och märkningar

Bra miljöval – Naturskyddsföreningens eget miljömärke och den enda miljömärkning i Sverige där kraven utformas av en miljöorganisation.

Svanen – Svanen miljömärker många olika produktgrupper. Bolaget arbetar utan vinstsyfte på uppdrag av regeringen.

KRAV – svenskt miljömärke för ekologisk mat. Kravmärkningen följer alla regler som EU-ekologiskt har men har några fler regler för till exempel djursorg, klimat och social hänsyn.

Earth Positive – kläder tillverkade av 100 % ekologisk bomull, i tillverkningen används grön energi: solenergi och vindkraft.

GOTS Global Organic Textile Standard – Internationell miljömärkning för textilier. Miljömärkningen omfattar hela livscykeln från råvara till färdig textil, dvs bearbetning, tillverkning, paketering, märkning, handel och distribution.

Oeko-Tex / Confidence in textiles – En oberoende global certifiering för textilier som visar att det inte finns kemikalier i halter som är hälsoskadliga.

Fair Wear – internationellt kontrollsystem för att förbättra de anställdas villkor i olika typer av textilproduktion världen över.

TCO certifierad – internationell hållbarhetscertifiering för IT-produkter som t.ex datorer, bildskärmar, surfplattor och mobiltelefoner.

Fairtrade – en oberoende certifiering med kriterier för ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling i länder med utbredd fattigdom.

FSC Forest Stewardship Council – ställer krav på skogsbruk och plantager som ska främja ett ansvarsfullt brukande av världens skogar.

Under 2016 hade samtliga klädesplagg och tygkassar i vårt profilsortiment någon av ovanstående miljömärkningar. Det är svårt att hitta miljömärkta jongleringsbollar för inköp i större mängder. Vi informerar numera även om miljömärkningen av de textila profilmaterialen vi säljer på spelplatser runtom i världen och hemma i Cirkörhuset.

Profilmaterial

100% av textila profilmaterial som såldes i samband med Cirkörs föreställningar 2016 var certifierade med Fair Wear, Global Organic Textile Standard (GOTS) eller Earth Positive där Fair Wear och GOTS-certifieringen ingår.

KONTORMATERIAL/DATORER/KOPIERINGSMASKINER

100 % av kopieringspappret vi använder på Cirkör är tillverkat i Sverige, totalt klorfritt, miljömärkt med Svanen³⁰ och FSC-certifierat³¹ för hållbarare skogsbruk. Enligt pappersbruket släpps ingen fossil kol-dioxid ut under tillverkningen och för varje träd som används planteras minst två nya.

För att hålla nere pappersförbrukningen har vi ställt in personalens datorer på utskriftskö/hold print och dubbelsidig utskrift.

Samtliga block, kuvert och största delen av övrigt kontorsmaterial vi köper in är antingen miljömärkta eller tillverkade av delvis återvunnet material. Vi har också en mycket hög grad av återanvändning av kontorsmaterial som t ex pärmar, register och plastmappar.

Vi strävar efter att enbart köpa in miljöcertifierade datorer. Hållbarhetscertifieringen TCO Certified³² består av sociala och miljömässiga krav ur ett livscykelperspektiv. Under 2016 köpte Cirkör in 5 bärbara datorer, varav 4 var TCO-märkta. Den femte var en Apple vars produkter saknar miljöcertifiering.

Cirkus Cirkörs hållbarhetsrapporter

2013 publicerades Cirkörs första hållbarhetsrapport och 2015 anslöt vi oss till UN Global Compact.

TRANSPORTER

När vi anlitar budtransport väljer vi Miljöbud, Stockholms enda budfirma märkt med Naturskyddsföreningens Bra Miljöval. För transport av större teknik och scenografi anlitar vi en speditör, MTAB, som också är ansluten till UN Global Compact. För våra turnerande föreställningar har vi sedan 2012 ett partnerskap med Scania³³ och kan därmed transportera vår scenografi och teknik i en miljöanpassad lastbil, Scania R450 Euro class 6, vars utsläpp är väsentligt lägre än tidigare modeller.

Miljöklassad lastbil

Tack vare ett partnerskap med Scania transporterar vi sedan 2012 scenografi och teknik för våra föreställningar i en miljöanpassad lastbil – Scania R450 Euro class 6.

LIVSMEDEL

Inköp av kaffe, mjölk och frukt till möten, konferenser och kursavslutningar är i det närmaste 100 % ekologiska. Medvetenheten och intresset ökar kontinuerligt hos personalen och därmed även andelen ekologiska inköp av övriga livsmedel.

ÖVRIGT

Fortbildning för miljögruppen 2016:

- En person i miljögruppen deltog i kursen "Introduktion till FN:s Global Compact" och två personer deltog i seminariet "Kommunicera hållbarhet". Båda arrangerade av ICC/UNGC Network Nordic Countries³⁴.
- Två personer deltog i frukostseminariet "Hållbarhet – Kejsarens nya kläder för ideell sektor" anordnat av PwC, Pricewaterhouse Coopers i Sverige.

Svenska Naturskyddsföreningen är Sveriges största miljöorganisation, en ideell förening som jobbar med natur- och miljöfrågor, sprider kunskap och bedriver lobbyarbete mot politiker, näringsliv och privatpersoner. Sedan 2014 är Cirkus Cirkör medlemmar i Naturskyddsföreningen vars rekommendationer vi ofta följer.

FOTO: MATS BÄCKER

PRINCIP 3, 4, 5, 6 & 10 – ARBETSRÄTT & ANTI-KORRUPTION

PERSONAL *Avtal, policyer, hälsa & utveckling*

CIRKÖRS PERSONALVÅRDANDE ARBETE

Personalfrågor hanteras av verksamhetsledare och ledning. Personalen på Cirkör är engagerade i många olika frågor och ledningen välkomnar den kraft det ger organisationen. Frågor och policyer som gäller de anställda samlas i personalhandboken *Cirkör A-Ö*.

ARBETSMILJÖ

Cirkörs arbetsmiljöarbete har en naturlig utgångspunkt i att vi måste arbeta på ett säkert sätt med cirkus. Vi har därför utvecklat ett system av rutiner och dokument som berör säkerhetsarbetet på Cirkör. Utöver det finns dokument och metoder som berör arbetsmiljön i ett vidare perspektiv: policyer, introduktionsinformation för nyanställda, arbetsbeskrivningar, skyddsronder, inspektioner och protokoll, rapport-system vid skada eller tillbud, handlingsplaner för olika situationer, veckomöten (arbetsplatsträffar), medarbetarenkät med mera.

Från mars 2016 gäller nya föreskrifter som reglerar arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön. Föreskrifterna finns att läsa i Arbetsmiljöverkets författningssamling. Centrala begrepp i föreskriften är: Krav i arbetet, Kränkande särbehandling, Ohälsosam arbetsbelastning, Organisatorisk arbetsmiljö, Resurser för arbetet.

I samband med att den nya lagen börjat gälla har guiden "Organisatorisk och social arbetsmiljö på Cirkus Cirkör" tagits fram i syfte är att stärka chefer och arbetsledare i deras ansvar för arbetsmiljön.

SAMVERKANSGRUPP

Cirkus Cirkörs personal har valt att inte organisera sig i en lokal fackklubb. Samverkansfrågor hantearas i en samverkansgrupp (SVG). Den arbetar utifrån samverkansavtal mellan Arbetsgivaralliansen och

LO/PTK. Syftet med samverkan är att öka inflytandet och delaktigheten för arbetstagarna och att utveckla individen, arbetsplatsen och verksamheten. SVG tar upp frågor som rör arbetsmiljö, ekonomi, personal och organisation. Samverkan ska alltid ske innan beslut fattas om viktigare förändringar av verksamheten och/eller arbets- och anställningsförhållanden. Samverkan gäller samtliga anställda.

Samverkansgruppen bestod 2016 av två personer från ledningen och fyra anställda och hade som ambition att träffas var sjätte vecka – totalt 5 ordinarie möten är protokollförda under året.

MEDARBETARENKÄT

Sedan 2012 genomför Cirkus Cirkör årligen en medarbetarenkät hos de med längre kontrakt. Syftet är att mäta arbetsklimatet och att få redskap för att bli en ännu bättre arbetsplats. Svaren lämnas anonymt och analyseras i ledningsgruppen och samverkansgruppen. Svarsfrekvensen 2016 var 87%.

Cirkör visar fortsatt bra resultat i medarbetarenkäten – personalen känner sig överlag positiv till sitt arbete och sina arbetsuppgifter. Personalen uppfattar att balansen mellan arbete och fritid/föräldraskap fungerar mycket bra och att Cirkus Cirkör har ett öppet förhållningssätt i dessa frågor. Särskilda områden att utveckla inför kommande år är utvärdering och återkoppling samt kompetensutveckling.

KRISPLAN

Cirkus Cirkörs krisplan tydliggör de steg som våra medarbetare ska ta i händelse av kris, till exempel skador, hot eller andra krislägen. Krisplanen revideras årligen och personalen får en genomgång i samband med uppdateringen.

KOLLEKTIVAVTAL

För all tillsvidareanställd personal samt för visstidsanställda pedagoger följer Cirkör branschavtalet Ideella och Idéburna Organisationer mellan arbetsgivarorganisationen Arbetsgivaralliansen³⁵ och fackförbunden Unionen, Vision, Fastighetsanställdas Förbund och Akademikerförbunden. För all visstidsanställd personal kopplad till scenisk verksamhet följer vi Riksavtalet mellan Svensk Scenkonst och Teaterförbundet.

” Under 2016 var könsfördelningen av samtliga anställda 61 % kvinnor och 39 % män.

INSPIRATION OCH UTVECKLING

INSPIRATIONSINSATSER FÖR CIRKÖRS PERSONAL

- Inbjudan till Cirkörs produktioner Limits och Satyagraha samt till residenspresentationer i Cirkör LAB.
- Residensgruppen ”Tell me about democracy” föreläste om hur de lyft klimatfrågan genom att livesända sin resa till och ockupationen av Vattenfalls kolgruva i Litautia, Tyskland.

UTBILDNINGSINSATSER FÖR PERSONAL INOM OLIKA VERKSAMHETER

- Kurs i modern sponsring för ledningsgruppen, del av styrelsen samt kommunikations- och eventpersonal.
- Circus Trans Formation (CTF) pedagogisk fortbildning för social cirkus; 2 personer på Pedagogik och träning.
- Riggkurs basic; 1 person, fastighet
- Kurs ”Ny som chef”; 1 person, verksamhetsledare.
- Engelsk språkkurs; 1 person, vd.
- Chefs- och organisationscoachning för verksamhetsledare, vd och konstnärlig ledare.
- Cirkörs resestipendium delades under 2016 ut till en av ekonomiassistenterna. Resan gick till cirkusfestivalen Pole National Cirque Auch i Frankrike i kompetensutvecklingssyfte.

FRISKVÅRD OCH HÄLSA

Sedan 2012 har Cirkör en friskvårdspolicy. Personal har rätt till ett friskvårdsbidrag på 3 000 kr per år (relaterat till arbetstid). Personal och deras barn erbjuds rabatt på 25 % för kurser i Cirkörs egen regi.

MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET

JÄMLIKHET

Det är Cirkus Cirkörs fasta övertygelse att alla människor ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnicitet, funktionsvariationer, kön, könsidentitet/-uttryck, religion, sexuell läggning och ålder.

JÄMSTÄLLDHET

Frågor om jämställdhet i arbetslivet regleras i jämställdhetslagen. Lagens ändamål är att främja kvinnors och mäns lika rätt i fråga om arbete, anställnings- och andra arbetsvillkor samt utvecklingsmöjligheter i arbetet.

Jämställdhetsarbetet på Cirkör ska vara en del i det dagliga arbetet som alla är delaktiga i och ansvarar för. Jämställdhetsarbetet för de anställda ska särskilt omfatta lönesättning,

den fysiska miljön, den psykosociala miljön, rekryteringen och kompetensutvecklingen.

I vår interna och externa kommunikation arbetar vi medvetet för att bryta vedertagna könsnormer. Vi strävar efter att uppnå en så jämn könsfördelning som möjligt för kontorspersonal, gymnasielärare och pedagoger i vår verksamhet.

Även i vår sceniska verksamhet arbetar vi för att ha en jämn könsfördelning av artister, kreatörer och tekniker.

Fördelningen av samtliga anställda under 2016 var 61 % kvinnor och 39 % män.

I Cirkörs styrelse var könsfördelningen 67 % kvinnor och 33 % män och i ledningsgruppen var könsfördelningen 75 % kvinnor och 25 % män.

Vi strävar efter:

- jämställdhet i rekrytering
- att verka för att arbetsförhållandena och möjligheter till utveckling är lika för män och kvinnor
- att underlätta för medarbetarna att förena arbete och föräldraskap
- att förebygga och förhindra att någon utsätts för sexuella trakasserier

I den årliga medarbetarenkäten visade samtliga svar att kvinnor och män upplevs ha lika villkor och möjligheter på Cirkus Cirkör.

Jämställdhetsgruppen har varit vilande under 2015, men arbetet tog ny fart då en mångfalds- och jämställdhetsgrupp inrättades 2016. Gruppen har arbetat fram en plan för de närmaste årens fokus i arbetet med mångfald och jämställdhet på Cirkör.

Under 2016 utbildades ledningsgruppen och arbetet med en checklista för rekrytering påbörjades.

ANTI-KORRUPTION

Cirkus Cirkör turnerar med föreställningar runt om i världen. Vi är en ideell organisation i vilken det finns en stark anti-korruptionskultur då det motsäger allt det vi står för. Cirkus Cirkör följer svensk lagstiftning mot bestickning och mutbrott (brottsbalken kapitel 10).

FOTO: HÅKAN LARSSON

OM denna rapport

HÄR FINNS HÅLLBARHETSRAPPORTEN

Den här hållbarhetsrapporten finns tillgänglig på Cirkus Cirkörs hemsida: www.cirkor.se/hallbarhet. Innehållet hanterar de målsättningar och resultat som vi gjort under 2016, 1 januari-31 december. För frågor om denna rapport e-posta någon av kontaktpersonerna nedan. Även rapporterna för 2013, 2014, 2015 finns tillgängliga på www.cirkor.se/hallbarhet.

RAPPORTERINGSCYKEL

Kalenderår. Rapporten läggs upp på Cirkus Cirkörs hemsida. Detta är Cirkus Cirkörs fjärde hållbarhetsrapport.

FÖRBÄTTRINGAR INFÖR RAPPORTERINGEN 2017

I den här rapporten har vi provat en ny struktur för hur vi presenterar miljöavsnittet i ett försök att göra texten mer läsvänlig.

Hållbarhetsarbetet kommer från och med 2017 redovisas integrerat i Cirkörs verksamhetsberättelse. Detta för att ge läsaren en samlad bild av Cirkör som organisation och tydliggöra vårt sociala engagemang och miljöarbete. Det innebär också minskade tryckkostnader och pappersanvändning.

KONTAKTINFORMATION

Christina Simpson: christina.simpson@cirkor.se
Katarina Renner: katarina.renner@cirkor.se
Oskar Löfkvist: oskar.lofkvist@cirkor.se

Mer information på: www.cirkor.se/hallbarhet

Cirkus Cirkör
Rotemannavägen 10
145 57 Norsborg

FOTO: EINAR KLING ODENCRANTS

FOTO: JOHAN STOMBERG

Noter och källor

1. www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles
2. www.botkyrka.se
3. www.subtopia.se
4. "A guide to the study of the wellbeing effects of circus", ISBN 978-951-44-9324-9. Tilde Björfors forskning "Cirkus som gränsöverskridare i konst och samhälle": circusresearch.com
5. www.folketshusochparker.se
6. www.scenskolanfejm.se
7. www.facebook.com/albyshjarta/
8. www.skratt.nu
9. www.kulturstiftelsen.se/blog/projekt/overleva-och-leva-kulturaktiviteter-for-ett-varmt-flyktningmottagande/
10. www.caravancircusnetwork.eu/projects/caravan-researches
11. www.stbotvidsgymnasium.se
12. www.fedec.eu/en/
13. www.uniarts.se
14. www.enacr.com
15. www.encc.eu
16. www.cnac.fr
17. www.malmostadsteater.se
18. www.folkoperan.se
19. www.armemuseum.se
20. www.vastmanlandsteater.se
21. www.nordiskkulturkontakt.org
22. www.sksh.se
23. www.konstsim.se
24. www.naturskyddsforeningen.se
25. www.etcel.se
26. www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval/el
27. www.fairwear.org
28. www.global-standard.org
29. www.earthpositive.se
30. www.svanen.se
31. www.fsc.org
32. www.tcocertified.se
33. www.scania.com/se/sv/home
34. www.gcnordic.net/about-the-nordic-network/countries/sweden
35. www.arbetsgivaralliansen.se

CIRKUS CIRKÖR

Cirkus Cirkör, Rotemannavägen 10, 145 57 Norsborg
www.cirkor.se, www.facebook.com/cirkor, Instagram: cirkuscirkor